

**Światowa Agencja Antydopingowa
(WADA)**

Światowy Kodeks Antydopingowy

LISTA ZABRONIONA 2009

STANDARD MIĘDZYNARODOWY

Oficjalny tekst *Listy zabronionej* będzie nadzorowany przez Światową Agencję Antydopingową (WADA) i zostanie opublikowany w językach angielskim i francuskim. W razie wystąpienia jakiegokolwiek sprzeczności pomiędzy wersjami, decydującą jest wersja angielska.

Niniejsza lista obowiązuje od 1 stycznia 2009

LISTA ZABRONIONA 2009 ŚWIATOWY KODEKS ANTYDOPINGOWY

Obowiązuje od 1 stycznia 2009

Użycie każdego leku powinno ograniczać się wyłącznie do wskazań medycznych.

Wszystkie *substancje zabronione*, z wyjątkiem substancji z klas S1, S2, S4.4 i S6.a oraz *metod zabronionych* M1, M2 i M3, będą traktowane jako "substancje określone".

SUBSTANCJE I METODY ZABRONIONE W KAŻDYM CZASIE (PODCZAS ZAWODÓW I POZA ZAWODAMI)

SUBSTANCJE ZABRONIONE

S1. ŚRODKI ANABOLICZNE

Środki anaboliczne są zabronione.

1. Steroidy anaboliczno-androgenne (SAA)

a. Egzogenne^{*} SAA, w tym:

1-androstendiol (5 α -androst-1-en-3 β ,17 β -diol); **1-androstendion** (5 α -androst-1-en-3,17-dion); **bolandiol** (19-norandrostendiol); **bolasteron**; **boldenon**; **boldion** (androsta-1,4-dien-3,17-dion); **kalusteron**; **klostebol**; **danazol** (17 α -etynylo-17 β -hydroksyandrost-4-eno[2,3-d]izoksazol); **dehydrochlorometylotestosteron** (4-chloro-17 β -hydroksy-17 α -metyloandrosta-1,4-dien-3-on); **dezoksymetylotestosteron** (17 α -metylo-5 α -androst-2-en-17 β -ol); **drostanolon**; **etyloestrenol** (19-nor-17 α -pregn-4-en-17-ol); **fluoksymesteron**; **formebolon**; **furazabol** (17 β -hydroksy-17 α -metylo-5 α -androstano[2,3-c]-furazan); **gestrinon**; **4-hydroksytestosteron** (4,17 β -dihydroksyandrost-4-en-3-on); **mestanolon**; **mesterolon**; **metenolon**; **metandienon** (17 β -hydroksy-17 α -metyloandrosta-1,4-dien-3-on); **metandriol**; **metasteron** (2 α ,17 α -dimetylo-5 α -androstan-3-on-17 β -ol); **metylodienolon** (17 β -hydroksy-17 α -metyloestra-4,9-dien-3-on); **metylo-1-testosteron** (17 β -hydroksy-17 α -metylo-5 α -androst-1-en-3-on); **metylonortestosteron** (17 β -hydroksy-17 α -metyloestr-4-en-3-on); **metylotrienolon** (17 β -hydroksy-17 α -metyloestra-4,9,11-trien-3-on); **metylotestosteron**; **miboleron**; **nandrolon**; **19-norandrostendion** (estr-4-en-3,17-dion); **norboleton**; **norklostebol**; **noretandrolon**; **oksabolon**; **oksandrolon**; **oksymesteron**; **oksymetolon**; **prostanazol** (17 β -hydroksy-5 α -androstano[3,2-c]pirazol); **chinbolon**; **stanazolol**; **stenbolon**; **1-testosteron** (17 β -hydroksy-5 α -androst-1-en-3-on);

tetrahydrogestrinon (18 α -homo-pregna-4,9,11-trien-17 β -ol-3-on); **trenbolon** i inne substancje o podobnej strukturze chemicznej lub podobnym działaniu biologicznym.

b. Endogenne ^{**} SAA, w przypadku przyjmowania egzogennie:

androstendiol (androst-5-en-3 β ,17 β -diol); **androstendion** (androst-4-en-3,17-dion); **dihydrotestosteron** (17 β -hydroksy-5 α -androstan-3-one); **prasteron** (dehydroepiandrosteron, DHEA); **testosteron** oraz następujące metabolity i izomery:

5 α -androstan-3 α ,17 α -diol; 5 α -androstan-3 α ,17 β -diol; 5 α -androstan-3 β ,17 α -diol; 5 α -androstan-3 β ,17 β -diol; androst-4-en-3 α ,17 α -diol; androst-4-en-3 α ,17 β -diol; androst-4-en-3 β ,17 α -diol; androst-5-en-3 α ,17 α -diol; androst-5-en-3 α ,17 β -diol; androst-5-en-3 β ,17 α -diol; 4-androstendiol (androst-4-en-3 β ,17 β -diol); 5-androstendion (androst-5-en-3,17-dion); epi-dihydrotestosteron; epitestosteron; 3 α -hydroksy-5 α -androstan-17-on; 3 β -hydroksy-5 α -androstan-17-on; 19-norandrosteron; 19-noretiocholanolon.

[Komentarz do klasy S1.b:

W przypadku steroidu anabolicznego, który jest produkowany endogennie, wynik pozytywny (wynik niekorzystny analitycznie – AAF) będzie stwierdzony wówczas, a próbka zostanie uznana za taką, która zawiera substancję zabronioną, gdy stężenie tej substancji zabronionej lub jej metabolitów, lub markerów i/lub jakiegokolwiek innego istotnego wskaźnika w próbce sportowca, odbiega od zakresu wartości zwykle występujących u ludzi, i nie jest prawdopodobne, iż wynika to z normalnej produkcji endogennej. Próbka nie zostanie uznana za taką, która zawiera substancję zabronioną, w każdym przypadku, w którym zawodnik udowodni, że stężenie substancji zabronionej lub jej metabolitów, lub markerów i/lub jakiegokolwiek innego istotnego wskaźnika w próbce sportowca, może być spowodowane stanem fizjologicznym lub patologicznym.

We wszystkich przypadkach, przy jakimkolwiek stężeniu, próbka zawodnika zostanie uznana za taką, która zawiera substancję zabronioną, i laboratorium zraportuje wynik pozytywny (wynik niekorzystny analitycznie – AAF), jeśli, w oparciu o wiarygodną metodę analityczną (np. IRMS), laboratorium może wykazać, że substancja zabroniona jest pochodzenia egzogenego. W takim przypadku nie jest konieczne żadne dalsze postępowanie.

W przypadku, gdy wartość nie odbiega od zakresu wartości zwykle występujących u ludzi, a przy pomocy jakiegokolwiek wiarygodnej metody analitycznej (np. IRMS) nie ustalono egzogenego pochodzenia substancji, ale – na podstawie porównania z endogennymi referencyjnymi profilami steroidowymi – istnieje podejrzenie możliwego zastosowania substancji zabronionej, lub, gdy laboratorium stwierdziło stosunek T/E większy niż cztery (4) do jednego (1), a przy pomocy jakiegokolwiek wiarygodnej metody analitycznej (np. IRMS) nie ustalono egzogenego pochodzenia substancji, odpowiednia organizacja antydopingowa przeprowadzi dalsze postępowanie, poprzez przeanalizowanie wyniku(ów) poprzedniego testu (poprzednich testów) lub poprzez przeprowadzenie kolejnego testu (kolejnych testów).

W przypadku, gdy takie dalsze postępowanie jest wymagane, laboratorium zraportuje wynik jako nietypowy, a nie jako pozytywny (niekorzystny). Jeśli laboratorium zgłasza, korzystając z dodatkowej wiarygodnej metody analitycznej (np. IRMS), że substancja zabroniona jest pochodzenia egzogenego, dalsze postępowanie nie jest konieczne i próbka zostanie uznana za taką, która zawiera substancję zabronioną. W przypadku, gdy dodatkowa wiarygodna metoda analityczna (np. IRMS) nie została zastosowana, a wyniki co najmniej trzech wcześniejszych testów nie są dostępne, zostanie ustalone obserwowanie profilu zawodnika a odpowiednia organizacja antydopingowa przeprowadzi trzy testy bez zapowiedzi w okresie trzech miesięcy. Wynik, który dał podstawę do tego badania obserwacyjnego zostanie zgłoszony jako nietypowy. Jeśli obserwowany profil zawodnika ustalony w wyniku przeprowadzenia kolejnych testy nie jest prawidłowy fizjologicznie, wynik zostanie zgłoszony jako pozytywny (wynik niekorzystny analitycznie – AAF).

W niezwykle rzadkich, indywidualnych przypadkach, w moczu może być stale obecny boldenon pochodzenia endogenego, oznaczany na bardzo niskich poziomach, w nanogramach na mililitr (ng/ml). Jeżeli laboratorium raportuje takie niskie stężenie boldenonu, a zastosowanie jakiegokolwiek wiarygodnej metody analitycznej (np. IRMS) nie wykazało egzogenego pochodzenia substancji, może być przeprowadzone dalsze postępowanie poprzez wykonanie następnego testu (następnych testów).

W przypadku 19-norandrosteronu, wynik pozytywny (wynik niekorzystny analitycznie – AAF), zgłaszany przez laboratorium, jest uznany za potwierdzony naukowo i za wiążący dowód egzogenego pochodzenia substancji zabronionej. W takim przypadku, dalsze postępowanie nie jest konieczne.

Jeśli sportowiec nie będzie współpracował podczas prowadzenia postępowania, przyjmuje się, że jego próbka zawiera substancję zabronioną.]

2. Inne środki anaboliczne, w tym (grupa nie ogranicza się wyłącznie do wymienionych związków):

Klenbuterol, selektywne modulatory receptora androgenowego (SARMs), tibolon, zeranol, zilpaterol.

Dla potrzeb tej części:

* „egzogeny” odnosi się do związku, który zwykle nie jest wytwarzany naturalnie przez organizm.

** „endogeny” odnosi się do związku, który jest wytwarzany przez organizm w sposób naturalny.

S2. HORMONY I SUBSTANCJE POKREWNE

Wymienione poniżej substancje i czynniki je uwalniające są zabronione:

- 1. Środki stymulujące erytropoezę (np. erytropoetyna (EPO), darbepoetyna (dEPO), hematide);**
- 2. Hormon wzrostu (hGH), insulino-podobne czynniki wzrostu (np. IGF-1), mechaniczne czynniki wzrostu (MGFs);**
- 3. Gonadotropina łożyskowa (hCG) i hormon luteinizujący (LH) u mężczyzn;**
- 4. Insuliny;**
- 5. Kortykotrofiny;**
i inne substancje o podobnej strukturze chemicznej lub podobnym działaniu biologicznym.

[Komentarz do klasy S2:

Jeśli zawodnik nie może wykazać, że stężenie było wynikiem stanu fizjologicznego lub patologicznego, próbka zostanie uznana za taką, która zawiera substancję zabronioną (wg powyższego wykazu) w przypadku, gdy stężenie substancji zabronionej lub jej metabolitów i/lub istotnych wskaźników lub markerów w próbce sportowca spełnia kryteria pozytywności ustalone przez WADA, albo odbiega od zakresu wartości zwykle występujących u ludzi, i nie jest prawdopodobne, iż wynika to z normalnej produkcji endogennej.

Jeśli laboratorium raportuje, wykorzystując wiarygodną metodę analityczną, że substancja zabroniona jest pochodzenia egzogenego, próbka zostanie uznana za taką, która zawiera substancję zabronioną i zostanie zgłoszona jako pozytywna (wynik niekorzystny analitycznie – AAF).]

S3. BETA-2 AGONIŚCI

Wszystkie substancje z grupy beta-2 agonistów, włączając izomery D i L, są zabronione.

Dlatego też formoterol, salbutamol, salmeterol i terbutalina podawane przez inhalację także wymagają uzyskania wyłączenia dla celów terapeutycznych (TUE), zgodnie z odpowiednim fragmentem Międzynarodowego Standardu Wyłączeń dla Celów Terapeutycznych.

Pomimo udzielenia wyłączenia dla celów terapeutycznych, stężenie salbutamolu w moczu większe niż 1000 ng/ml będzie uważane za wynik pozytywny (*wynik niekorzystny analitycznie – AAF*), chyba, że *sportowiec* udowodni, uczestnicząc w kontrolowanym badaniu farmakokinetycznym, że odbiegający od normy wynik związany jest z użyciem terapeutycznej dawki wziewnego salbutamolu.

S4. ANTAGONIŚCI I MODULATORY HORMONÓW

Poniższe klasy są zabronione:

- 1. Inhibitory aromatazy**, w tym (grupa nie ogranicza się wyłącznie do wymienionych przykładów): **anastrozol, letrozol, aminoglutetymid, eksemestan, formestan, testolakton.**
- 2. Selektywne modulatory receptora estrogenowego (SERMs)**, w tym (grupa nie ogranicza się wyłącznie do wymienionych przykładów): **raloksifen, tamoksifen, toremifen.**
- 3. Inne substancje antyestrogenowe**, w tym (grupa nie ogranicza się wyłącznie do wymienionych przykładów): **klomifen, cyklofenil, fulvestrant.**
- 4. Środki modyfikujące funkcje miostatyny**, w tym (grupa nie ogranicza się wyłącznie do wymienionych przykładów): **inhibitory miostatyny.**

S5. DIURETYKI I INNE ŚRODKI MASKUJĄCE

Środki maskujące są zabronione. Zalicza się do nich:

Diuretyki, probenecid, preparaty zwiększające objętość osocza (np. dożylnie podawane preparaty **albuminy, dekstranu, hydroksyetyloskrobii i mannitolu**) i inne substancje o podobnym działaniu biologicznym.

Do diuretyków zalicza się:

Acetazolamid, amilorid, bumetanid, kanrenon, chlortalidon, kwas etakrynowy, furosemid, indapamid, metolazon, spironolakton, tiazydy (np. **bendroflumetiazyd, chlorotiazyd, hydrochlorotiazyd**), **triamteren** i inne substancje o podobnej strukturze chemicznej lub podobnym działaniu biologicznym (z wyłączeniem drospirononu i preparatów miejscowych dorzolaminy i brinzolamidu, które nie są zabronione).

[Komentarz do klasy S5:

Wyłączenie dla celów terapeutycznych (TUE) traci ważność w przypadku, gdy mocz *sportowca* zawiera diuretyk w połączeniu z progowym lub podprogowym poziomem *substancji zabronionej(-ych)*.]

METODY ZABRONIONE

M1. METODY POPRAWIAJĄCE TRANSPORT TLENU

Następujące metody są zabronione:

1. Doping krwią, w tym podawanie własnej, jednoimiennej lub obc pochodnej krwi, lub preparatów krwinek czerwonych w każdej postaci.
2. Podawanie preparatów, które sztucznie zwiększają wychwyt, transport lub dostarczanie tlenu, w tym (grupa nie ogranicza się wyłącznie do wymienionych przykładów): związki perfluorochemiczne, efaprosiral (RSR 13) i zmodyfikowane produkty hemoglobiny (np. substytuty krwi oparte na hemoglobinie, mikrokapsułkowe produkty hemoglobiny).

M2. MANIPULACJE CHEMICZNE I FIZYCZNE

1. *Falszowanie*, lub zamiar zafalszowania, właściwości i ważności próbek pobranych do *kontroli antydopingowej* jest zabronione. Przykłady manipulacji (nie ograniczają się wyłącznie do wymienionych): katetyzacja pęcherza moczowego, zamiana moczu i/lub modyfikacja składu moczu.
2. Infuzje dożylnie są zabronione, z wyłączeniem zastosowania podczas zabiegów chirurgicznych, nagłych przypadków medycznych lub badań klinicznych.

M3. DOPING GENETYCZNY

Transfer komórek lub elementów genetycznych, lub użycie komórek, elementów genetycznych lub środków farmakologicznych w celu modulacji ekspresji genów, mających zdolność do poprawienia wyników sportowych, jest zabronione.

Zabronieni są agoniści receptorów aktywowanych przez proliferatory peroksosomów (PPAR δ), np. GW 1516, i agoniści osi PPAR δ -AMP-kinaza białkowa aktywowana przez AMP (AMPK), np. AICAR.

SUBSTANCJE I METODY ZABRONIONE PODCZAS ZAWODÓW

Oprócz substancji i metod z kategorii od S1 do S5 i od M1 do M3, które wymieniono powyżej, podczas zawodów są zabronione także następujące kategorie substancji:

SUBSTANCJE ZABRONIONE

S6. STYMULANTY

Zabronione są wszystkie stymulanty (włączając ich oba izomery optyczne D- i L-, jeśli istnieją), z wyjątkiem pochodnych imidazolu do stosowania miejscowego oraz substancji umieszczonych w Programie Monitorującym 2009*.

W grupie stymulantów są umieszczone:

a: Stymulanty nieokreślone:

Adrafinil; amfepramon; amifenazol; amfetamina; amfetaminil; benzfetamina; bynzylopipezyna; bromantan; klobenzoreks; kokaina; kropropamid; krotetamid; dimetyloamfetamina; etyloamfetamina; famprofazon; fenkamina; fenetylina; fenfluramina; fenproporeks; furfenoreks; mefenoreks; mefentermina; mezokarb; metamfetamina (D-); metylenodioksyamfetamina; metylenodioksymetamfetamina; p-metyloamfetamina; modafinil; norfenfluramina; fendimetrazyna; fenmetrazyna; fentermina; 4-fenylpiracetam (karfedon); prolintan.

Stymulant, który nie jest wymieniony w tej sekcji jest uznawany za substancję określoną.

b: Stymulanty określone (przykłady):

Adrenalina^{**}; katyna^{***}; efedryna^{****}; etamiwan; etylefryna; fenbutrazat; fenkamfamina; heptaminol; izomethepten; lewometamfetamina; meklofenoksat; metyloefedryna^{****}; metylofenidat; niketamid; norfenefryna; oktopamina; oksylofryna; parahydroksyamfetamina; pemolina; pentetrazol; fenprometamina; propyloheksedryna; selegilina; sibutramina; strychnina; tuaminoheptan oraz inne substancje o podobnej strukturze chemicznej lub podobnym działaniu biologicznym.

* Substancje umieszczone w Programie Monitorującym 2009 (bupropion, kofeina, fenylefryna, fenylpropanolamina, pipradrol, pseudoefedryna, synefryna) nie są traktowane jako *substancje zabronione*.

** **Adrenalina** w połączeniu ze środkami miejscowo-znieczulającymi lub stosowana miejscowo (np. donosowo, oftalmologicznie) nie jest zabroniona.

*** **Katyna** jest zabroniona, jeśli jej stężenie w moczu sportowca przekroczy wartość 5 µg/ml.

**** **Efedryna** i **metyloefedryna** są zabronione, jeśli stężenie któregoś z wymienionych związków w moczu sportowca przekroczy wartość 10 µg/ml.

S7. NARKOTYKI

Zabronione są następujące narkotyki:

Buprenorfina, dekstromoramid, diamorfina (heroina), fentanyl i jego pochodne, hydromorfon, metadon, morfina, oksykodon, oksymorfon, pentazocyna, petydyna.

S8. KANABINOIDY

Kanabinoidy (np. haszysz i marihuana) są zabronione.

S9. GLUKOKORTYKOSTEROIDY

Wszystkie glukokortykosteroidy są zabronione, jeśli są stosowane doustnie, dożylnie, domięśniowo lub doodbytniczo.

Zgodnie z Międzynarodowym Standardem Wyłączeń dla Celów Terapeutycznych (TUE) sportowiec musi złożyć deklarację o ich użyciu w przypadku zastosowania glukokortykosteroidów dostawowo, okołostawowo, okołościenne, nadtwardówkowo, śródskórnym i przez inhalację.

Preparaty miejscowe, jeśli są użyte otologicznie, w schorzeniach jamy ustnej, dermatologicznie (włącznie z jonoforezą / fonoforezą), w chorobach dziąseł, donosowo, oftalmologiczne i zaburzeniach okołodbytniczych nie są zabronione i nie wymagają ani TUE, ani deklaracji o ich zastosowaniu.

SUBSTANCJE ZABRONIONE W NIEKTÓRYCH SPORTACH

P1. ALKOHOL

Alkohol (etanol) jest zabroniony tylko *podczas zawodów*, w sportach wymienionych poniżej. Oznaczenie stężenia alkoholu będzie przeprowadzone poprzez analizę wydychanego powietrza i/lub krwi. Hematologiczna wartości progowa, której przekroczenie powoduje naruszenie przepisów antydopingowych, to 0.10 g/l.

- Bule (IPC bowls)
- Karate (WKF)
- Kręglarstwo (FIQ)
- Łucznictwo (FITA, IPC)
- Pięciobój nowoczesny (UIPM),
gdy jedną z konkurencji jest strzelectwo
- Sporty lotnicze (FAI)
- Sporty motorowe (FIM)
- Sporty motorowodne (UIM)
- Sporty samochodowe (FIA)

P2. BETA-BLOKERY

W wymienionych poniżej sportach beta-blokery są zabronione tylko *podczas zawodów*, chyba, że sprecyzowano inaczej.

- Bilard i snooker (WCBS)
- Bobsleje (FIBT)
- Brydż (FMB)
- Bule (CMSB, IPC bowls)
- Curling (WCF)
- Gimnastyka (FIG)
- Golf (IGF)
- Kręglarstwo (FIQ)
- Łucznictwo (FITA, IPC),
(zabronione także *poza zawodami*)
- Narciarstwo/snowboard (FIS),
dotyczy tylko takich konkurencji
narciarskich, jak skoki,
freestyle aerials/half pipe
oraz konkurencji snowboardowych
half pipe/big air
- Pięciobój nowoczesny (UIPM),
gdy jedną z konkurencji jest
strzelectwo
- Sporty lotnicze (FAI)
- Sporty motorowe (FIM)
- Sporty motorowodne (UIM)
- Sporty samochodowe (FIA)
- Strzelectwo (ISSF, IPC),
(zabronione także *poza zawodami*)
- Zapasy (FILA)
- Żeglarstwo (ISAF),
dotyczy tylko wyścigów sterników

Zabronionymi beta-blokerami są (grupa nie ogranicza się wyłącznie do wymienionych przykładów):

Acebutolol, alprenolol, atenolol, betaksolol, bisoprolol, bunolol, karteolol, karwedilol, celiprolol, esmolol, labetalol, lewobunolol, metipranolol, metoprolol, nadolol, oksprenolol, pindolol, propranolol, sotalol, timolol.